

Baptistengemeente Utrecht Silo
Zondag 18 september 2016
Thema: In-stemmen met hoofd en hart!
Schriftlezingen: Psalm 133; 1 Petrus 1:3-9
Spreker: Kirsten Timmer-Groeneweg

Introductie:

Zang en muziek zijn niet meer weg te denken uit ons leven en evenmin uit de kerk. Wij kunnen ons dan ook moeilijk voorstellen dat muziek en zang bij de eerste generaties baptisten in de 17^e eeuw uit den boze waren! Heel geleidelijk werd zingen toegestaan in baptisten gemeenten in Engeland, maar ... er mocht slechts door 1 persoon tegelijk gezongen worden. En had iemand de moed om mee te zingen dan werd die persoon tot stilte gemaand. Promiscuous singing, overspelig zingen – zoals zingen door meer dan 1 persoon op hetzelfde moment genoemd werd – gaf absoluut geen pas, omdat dit werelds was en dus niet thuishoorde in de kerk.

Gelukkig is er sindsdien veel veranderd op dit gebied in baptisten gemeenten. Want zeg nou zelf: of je nu zingt als een nachtegaal of een valse kraai, zingen is fijn! In het zingen komen je hoofd en hart samen. Dat vonden liedschrijvers sinds het einde van de 17^e eeuw ook. Dit is zo gebleven tot op de dag van vandaag. Het resultaat is een verzameling van duizenden liederen geschreven door vrouwen en mannen van baptisten huize waarin 2 punten als rode draad verweven zijn: theologische objectiviteit en emotionele subjectiviteit. Wat betekent dit?

Baptisten staan bekend als mensen van het Boek. We lezen de bijbel en proberen de principes daarvan toe te passen op ons dagelijkse leven, ook wel het geleefde geloof genoemd. De bijbelse verhalen staan vol met theologie, met opvattingen over God, de mens en de wereld. Dit beschouwen we als de objectieve kant – kennis die naar ons toekomt. Gelukkig blijft het niet bij een objectieve, klinische beschouwing van de verhalen. De bijbelse woorden spreken tot ons, we kunnen ons met de personen en gebeurtenissen identificeren. Jong en oud is onder de indruk van het verhaal van de herdersjongen David tegenover Goliath, een boom van een vent voor wie alle Israëlieten grote angst hadden. En we kunnen ons deels inleven in die grote koning David op het dieptepunt van zijn leven: hij pleegt overspel met de vrouw van zijn legeraanvoerder en laat deze man vooraan in de strijd opstellen, zodat hij sterft en niet achter de waarheid komt. En we delen Davids verdriet wanneer eerst zijn beste vriend sterft en jaren later zijn zoon. En de woorden die Jezus tot zijn volgelingen spreekt, dagen ook

ons uit om anders te zijn en Jezus na te volgen. Kortom, bijbelse verhalen en gebeurtenissen moedigen ons aan om ons eigen verhaal met God te leven. En zo stappen we bijna ongemerkt over van theologische objectiviteit naar emotionele subjectiviteit, van bijbelse gebeurtenissen naar ons eigen leven als christen. In Psalm 133 wordt gesproken over Gods zegen over gelovigen die samenwonen en samenkomen, theologische objectiviteit. David, de dichter, weet uit ervaring hoe goed en hoe heerlijk zo'n gemeenschap is, emotionele subjectiviteit. Het thema gemeente zijn is een vaak terugkerend onderwerp in doperse liederen. In het lied O God, die droeg het voorgeslacht hebben we dat gezien: de bijbelse verbinding met de generaties vóór ons mondt uit in hoe de gelovige deze objectieve kennis zich eigen maakt: "O God, die droeg het voorgeslacht, mijn steun en toeverlaat, U draagt mij verder dag en nacht" en "Uw woord draagt mensen van voorbij en mensen van vandaag. Ik prijs mij zalig in die rij en leef maar al te graag."

De tekst uit de brief van Petrus spreekt over geloofsvertrouwen, nog zo'n dopers thema dat we in veel liederen terugzien. We lezen de theologische ideeën in de eerste zinnen: "Geprezen zij de God en Vader van onze Heer Jezus Christus: in zijn grote barmhartigheid heeft hij ons opnieuw geboren doen worden door de opstanding van Jezus Christus uit de dood, waardoor wij leven in hoop. Er wacht u, die door Gods kracht wordt beschermd omdat u gelooft, in de hemel een onvergankelijke, ongerepte erfenis die nooit verwelkt." Petrus helpt de lezer, en ons, met het toepassen van deze woorden op ons eigen leven. In dit geval gaat het om lezers, die vervolgd worden vanwege hun geloof en dus een moeilijke tijd doormaken. Heb vertrouwen, luidt de oproep van Petrus, blij doorgaan ook onder grote druk! Het lied Heel de weg leidt mij mijn Heiland, dat we hebben gezongen, benadrukt ook weer de persoonlijke toepassing van theologische ideeën en het geloofsvertrouwen, zoals Petrus beschrijft: "Zou ik immer aan [Jezus] twijfelen, die mij voortleidt keer op keer?" en "Als ik zwak ben in beproeving, sterkt Hij mij met 't hemels brood" en "Heel de weg leidt mij mijn Heiland, door al 't aardse stormgebruis, en volkomen vreugde wacht mij in het zalig vaderhuis."

De bijbelse kennis, die ons hoofd opneemt, wordt getransformeerd en bereikt ons hart. Hoofd en hart komen samen; hoofd en hart stemmen in met de bijbelse verhalen en het subjectieve, geleefde geloof. Doperse liederen gaan over instemmen met hoofd en hart! Welke invloed heeft dit op *ons* zingen?